

Státní investice do citů

Stát chce být projektantem citového života budoucí generace. Z jeho plánů se však vytrácí ověřená tradice, odbornost i zájem dětí.

Bohumila Vokáčová
psycholožka

atínkové dostanou týdenní dovolenou po narození dítěte, schválila vláda. Aby s ním prý mohli navázat citový vztah. Státní instituce prý objevily prameny, ze kterých prý citové základy budoucí civilizace. Jestli to schválí parlament a podepíše prezident, nastartuje se podle jejich plánu za pakatel - maximálně 800 milionů korun ročně - citový záraz. Alespoň tak by měl výsledek této státní investice vypadat.

Myšlenka, že se stát musí postarat i o to, aby nastartoval citový život mezi otcem a dítětem, se podobá aktuální novince v oblasti péče o děti vyrůstající mimo biologickou rodinu. Pro obohacení systému náhradní rodinné péče byla vygenerována funkce pěstounů na přechodnou dobu, kteří se za dvacet tisíc měsíčně, nejdéle však po dobu jednoho roku, budou snažit nastartovat nebo restartovat citový život ohroženého nebo psychicky poškozeného dítěte.

Děti bez rodičů - většinou odebrané z těžce nefunkčních rodin nebo opuštěné - mají v péči přechodných pěstounů dostávat citový základ na celý život. Tato chvályhodná myšlenka by však musela pokračovat tím, co v zemích českých většinou pokulhá, reálnými podmínkami a skutky.

Má to totiž jeden velký háček. Pěstouni na přechodnou dobu, kteří se mohou o dítě starat několik měsíců, ale maximálně

jeden rok, by měli být automaticky vystřídáni trvalou pěstounskou rodinou, která bude mezitím získána a připravena. A zde je dítě chyceno na další háček - trvalí pěstouni nejsou. Trvalí pěstouni by si totiž museli vzít alespoň tři děti, aby dosáhli na částku, kterou pobírá pěstoun krátkodobý. Takže zájem o tuto péči strmě klesá a šance navázat na citový základ, který dítě získalo od přechodných pěstounů, nabývá záporných hodnot.

Kam citově nastartované děti půjdou po vypršení krátkodobé pěstounské péče, až nový zákon striktně omezí pobyt v dětských domovech, nikdo neví. Dětem nezbude než si vytáhnout klíček od zapalování a zaparkovat svoje city hluboko, kam na ně už nikdy ani ony samy nedosáhnou.

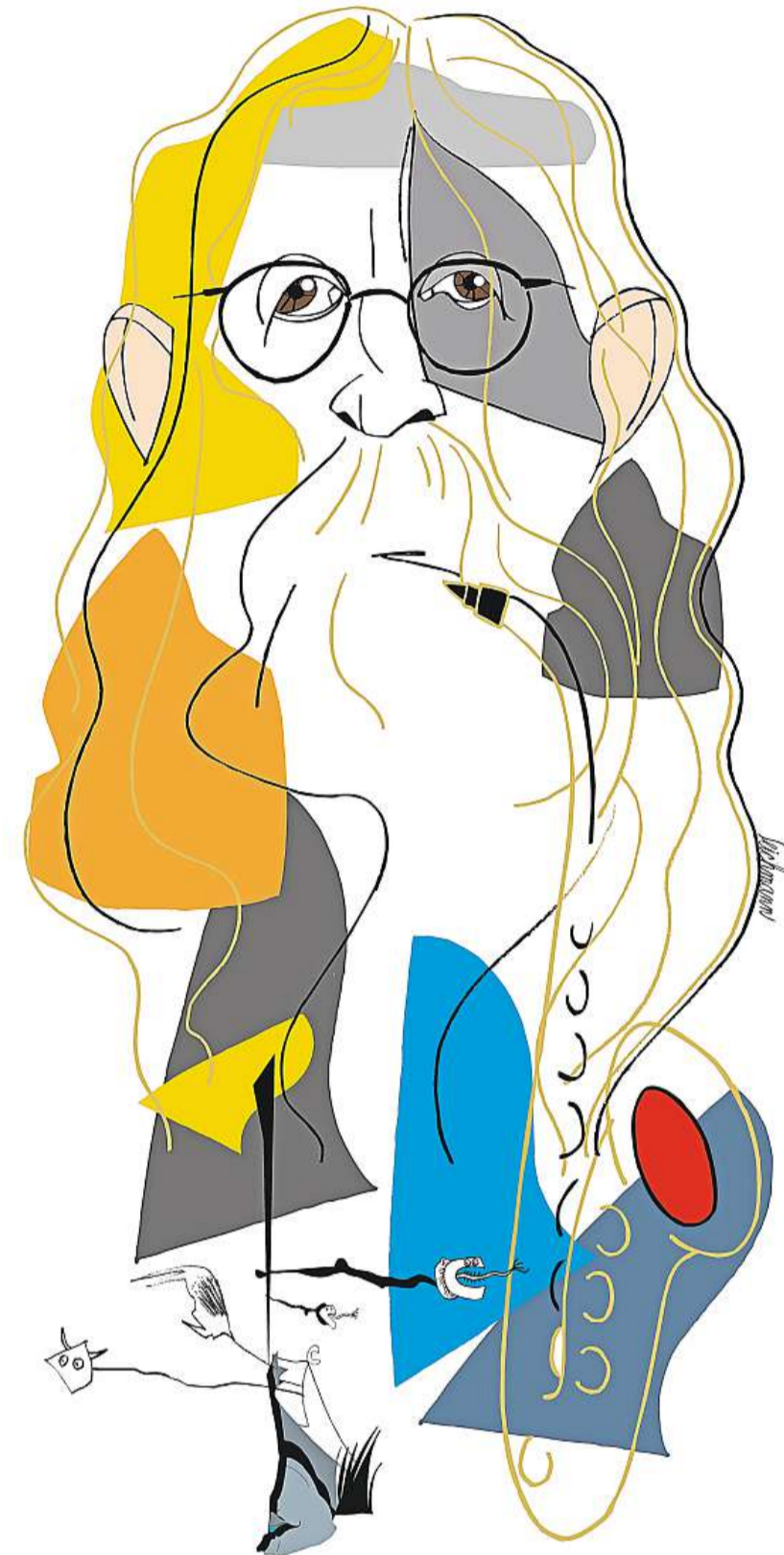
Stát chce být projektantem citového života budoucí generace. V kancelářích ministerstva práce a sociálních věcí se zřejmě rodí vývojový „záraz“. A nápadně se podobá tomu, když socialističtí konstruktéři světých zítřků od Vítězného února až po sametovou revoluci lákali do práce matky sotva narozených kojenců slovy, že jediné kolektivní zařízení - jesle - může správně vychovat kolektivního socialistického člověka.

K obezřetnosti vůči náboru nových pěstounů nabádá i zaručená informace, že pěstounskou péči jako zaměstnání nabízejí pracovníci úřadů práce dlouhodobě nezaměstnaným (nejspíše nezaměstnaným) osobám.

Při Českomoravské psychologické společnosti, která představuje největší společnost psychologů České republiky, pracuje skupina pro náhradní rodinnou péči.

Vznikla v reakci na to, že se z připravovaných právních norem zcela vytrácí ověřená tradice, odbornost, psychologické hledisko a zájem ohrožených dětí. Zatím však tato skupina marně tlučá na zavřená vrata příslušného ministerstva.

Skicář Václava Teichmanna

V undergroundu to stále žije. Legendární kapela Plastic People of the Universe se rozpadla a vznikly dvě skupiny pod stejným názvem. Jednu vede Jiří Kabeš, druhou Vratislav Brabenec. Zbývá jen otázka, kteří z Plastiků zahrají na letošním festivalu v Trutnově, jehož pořadatel Martin Věchet byl nedávno vyloučen z undergroundového kmene.

Fórum čtenářů

Právo na důstojný konec života

☑ Je dobré, že se konečně našel někdo, jako je asistent poslance Jiřího Zlatušky Milan Hamerský, který má odvahu postavit se čelem k otázce konce života. My, kteří jsme už v důchodovém věku, se nebojíme ničeho tolik, jako nedůstojného konce života. Doby, kdy už život není životem, ale jen zoufalým utrpením. Zvláště když je poznamenán krutou bolestí a naprostou nemohoucností. K čemu je dobré takové přežívání? Abychom si mohli říci, že jsme humanisté? Aby trpěli naši blízcí, kteří to musí snášet s námi? Jsme snad odmítáním eutanazie humánnější než třeba obyvatelé Švýcarska? Pokud by u nás bylo referendum k této otázce, troufám si tvrdit, že by se valná část z nás vyslovila pro umožnění eutanazie. Vždyť těm, kteří s ní nesouhlasí, ji přece nikdo nechce a nebude vnucovat. My jim nebereme právo na jiný názor, jen ať nás prosím nechají rozhodnout se podle naší vůle.

– Marie Křepelová

Komunismus prostě nefunguje

☑ Se zájmem jsem sledoval projevy účastníků víkendového sjezdu KSČM a nepřestával žasnout. Vysokoškolsky vzdělaní lidé, profesori, učitelé a podnikatelé plamenně vzdvihovali socialismus a vyzývali k boji s kapitalismem. Když podobné výzvy zaznívaly před sedmdesáti lety z úst kameníků a nezaměstnaných, dalo se to po hrůzách války chápat. Proto také tato idea zvítězila téměř na polovině planety. Přesto se úspěch nedostavil. Došlo k zaostávání za zbytkem planety. O víkendu nás tentokrát lidé vzdělání, ba dokonce podnikatelé lákali, abychom to znovu zkusili, i když musí tušit, že výsledek by byl stejný.

– Zbyněk Kummer

Vláda kvóty nakonec podepíše

☑ Je to hra o volební preference. Vláda ví, že odmítání kvót na uprchlíky nic nezmužde, pokud není následováno radikální výhrůzkou a reálným krokem. Tady si dosadme odchod Česka z EU. Takže doma to hraju na voliče, ale v Evropě nakonec podepíšu. Tak jak předchozí vlády podepsaly Evropský stabilizační mechanismus nebo Lisabonskou smlouvu.

– Jiří Řehoř

Oškliv Ludka Navary, spolupracovníka MF DNES

O české zemi Kanadě a muži, který zmizel

Za necelé dva týdny to bude třiaadvacet let, co zemřel Vladimír Krajina, demokratický politik, odbojář, protektorátní vězeň, později emigrant a úspěšný vědec v Kanadě, kde našel svůj druhý domov. Ostatně jako mnoho Čechů, kteří utíkali před Gottwaldem, Husákem či jim podobnými. Jeho osud nyní nově mapuje kniha, kterou napsal Jan Drábek - rovněž český emigrant, který rovněž našel své útočiště v daleké Kanadě. Navíc jeho otec se s Krajinou velmi dobře znal.

Přesto se zdá, že je to historie hned dvojnásob vzdálená - jednak v čase, jednak v zeměpisu. Kanada je daleko, válka a poválečné politické boje předcházející komunistickému převratu také. At si Češi v Kanadě píší sami o sobě, proč ne, ale zajímá nás to?

Skoro se pod dojmem obrázků současných uprchlíků zapomnělo, kolik těch „našich“ před komunismem kdysi utíkalo do světa. Čtvrt milionu? Odhady jsou nepřesné, ale Kanada byla tou zemí, kde Čechů skončilo mnoho. Víme ze školy o spisovatele Josefu Škvoreckém, ale jména těch dalších už zůstávají neznámá.

Také první „český“ pomník komunistickému bezpráví byl postaven v Kanadě. V torontském Masaryktownu, kde si jej v tamním parku zřídili kanadští Češi. Ale není to jejich pomník, je věnován původnímu domovu. Tedy jaké zemi? Té naší. Ta je společná.

Na rozdíl od Kanady.

Čeští emigranti se v nekonečné Kanadě necítili špatně, našli tam totiž svobodu.

Přesto by stálo za to nezapomínat, že Kanada dala ve špatných časech tisícům Čechů (ale i Slováků) šanci na nové životy, na novou budoucnost a naději. Vladimír Krajina, jeden z těch, který byl po válce jako zásadový a úspěšný demokratický politik zdánlivou nadějí, že Československo snad není odsouzeno k rudé totalitě, se v daleké prostorné zemi nakonec uplatnil velmi dobře. Československo ho nakonec ztratilo, Kanada získala.

Jenže Československo tehdy v únoru 1948 ztratilo mnohem víc a dodnes stojí za to zajímat se proč. A proto je zajímavý i život muže, který z povědomí mnoha Čechů už dávno prakticky zmizel.

Jeho příběh se zdá stejně vzdálený jako dějiny Kanady, která tolika Čechům pomohla. Každý je v Kanadě překvapen tou úžasnou rozlehlostí, je to tak naprosto opak české krajiny! Ale čeští emigranti se v nekonečné zemi evidentně necítili špatně, našli tam totiž svobodu. Byla to proto i jejich - česká - země. Možná tak patří i do českých dějin, stejně jako tam patří Vladimír Krajina. Jsou úžasné ty dvojí dějiny - dvojnásob daleké v čase i zeměpisu. A přece tak blízké, díky lidem, kteří se zasazovali za naši budoucnost, být neúspěšně, je nám vlastně dnes blízká i ta daleká země. Dvojnásob blízká.

Glosa

Ve vzdělávání nejde o tablety, ale o motivaci žáků

Marek Příbil
redaktor MF DNES

V pondělí na zpravodajských stránkách přispěla MF DNES k debatě o prospěšnosti tabletů ve školách. Současně tomu není tak dlouho, co průzkum společnosti Scio poukázal, že dvě třetiny středoškolských chlapců nepřečtou za měsíc jedinou knihu; dívky na tom byly o trochu lépe.

Mezi oběma věcmi je jistá spojitost. V ulici, kde bydlím, ještě nedávno fungovala video půjčovna. Jednou moji pozornost upoutal muž, jenž pro syna, budoucího maturanta, vypůjčoval několik filmů. Jméno růže a další. Syn nebyl s to romány přečíst.

Jenže ač se otec snažil, aby potomek z literatury nepropadl, sledování filmů, pro něž se staly knihy původní předlohou, nestačí. Nejen u maturity, nýbrž i kvůli rozvoji myšlení musí žáci umět text analyzovat. Musí být seznámeni s jeho formou, identifikovat způsoby vypravování, znát postavy, umět je popsat. Film se literárním dílem často jen inspiruje.

Ve srovnání s okolními státy české děti

ve čtenářské gramotnosti poslední dobou značně zaostávají. K neblahému trendu prý de facto přispívá i fenomén tabletů, které videopůjčovny nahradily. Průzkum školní inspekce totiž prokázal, že mezi jejich využíváním a výsledky žáků je nepřímalá úměra: ve školách, kde se užívají méně, mají prý žáci výsledky lepší. A naopak tam, kde je výuka plná techniky, školáci zaostávají.

Na první pohled jde o zajímavý fenomén. Nicméně lze soudit, že nesouvisí s tím, že by místo paměti dětí spoléhaly více na počítače, že by spíš na internetu hrály hry, stahovaly data a moderní technika je odváděla od učení. Problém je jinde.

V průběhu dějin přicházely nové a nové výdobytky. Sešity nahradily brídlicové tabulky, poznámky rákosku. Teď se hřeje na výsluní tablety. Ať je děti užívají, jak chtějí. Jde o to, že dobrý učitel i rodič ví, že stěžejní je motivace. A je-li motivace, téma, co dítě chytne, je jedno, má-li tabulku, či tablet, který mu pomůže vyhledat informace. Bez motivace bude vzdělávání vždy prázdnou bublinou. A to je ten největší problém českého školství. Nikoli výpočetní technika, kterou tak řeší inspekce za jistě nemalé peníze zbytečně.